

UZASADNIENIE

Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy mają na celu ograniczenie obowiązków koncesyjnych dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji. Nastąpi to przez podniesienie górnego progu łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej lub mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu dla instalacji odnawialnego źródła energii (OZE), określonej w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2020 r. poz. 261, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jako mała instalacja.

Drugim niezwykle ważnym zagadnieniem jest potwierdzenie na poziomie ustawy dotychczasowej praktyki dotyczącej sposobu określania łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej instalacji OZE. Ma to jeszcze większe znaczenie w kontekście perspektywy zmiany kwalifikacji obowiązku – z koncesyjnego na rejestrowy – dla wytwórców energii z OZE w przypadku kilku tysięcy instalacji. Projekt dokonuje zatem ujęcia w przepisach jednego z kluczowych elementów (parametrów) systemu aukcyjnego – „mocy zainstalowanej elektrycznej” danej instalacji, determinującej m.in. udział we właściwym koszyku aukcyjnym. Należy także podkreślić, że zaprezentowane w projekcie rozwiązanie zostało wypracowane wspólnie z branżą energetyki odnawialnej, w ramach prac jednego z zespołów roboczych.

Nowelizacja wprowadzi z jednej strony ograniczenie obowiązków dla podmiotów chcących wytwarzać energię w małych instalacjach, z drugiej spowoduje przeniesienie „z urzędu” przedsiębiorców posiadających koncesję, a których instalacje spełniają warunki określone dla małej instalacji, do rejestru wytwórców energii w małej instalacji.

W związku ze znacznym zwiększeniem liczby podmiotów (powyżej 1400), które uzyskają wpis do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, zaproponowano zmianę terminu wpisu do rejestru z dotychczasowych 14 dni na 21 dni (art. 11a ust. 1 ustawy). Z tych samych względów zaproponowano stosowne przedłużenie terminów w kolejnym ustępie tego artykułu.

Dla zachowania spójności terminologicznej zaproponowano zmianę brzmienia zdań wstępnych w art. 70a ust. 1 i 2 ustawy.

Dalsze korekty, w związku ze zmianą definicji małej instalacji zaproponowano w następujących przepisach ustawy: w art. 1 w ust. 1 w pkt 5, w tytule rozdziału 7, w art. 136 w ust. 1 w pkt 2, w art. 136 w ust. 3 w pkt 3, w art. 141 w ust. 1 pkt 4, w art. 142 w pkt 3, w art. 143 w ust. 2 w pkt 3 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 143 w ust. 2 pkt 3 lit. b, w art. 145 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 145 w ust. 1 pkt 1, w art. 152 w części wspólnej, gdzie użyte w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „mała instalacja” zastąpiono użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW i mniejszej niż 500 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu większej niż 150 kW i nie większej niż 900 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest większa niż 50 kW i mniejsza niż 500 kW”.

W ocenie wnioskodawcy zmiana definicji małej instalacji nie niesie konieczności zmian w innych przepisach, w tym m.in. w: art. 44 ust. 3, art. 45 ust. 2 pkt 7, art. 70b ust. 3 pkt 6, art. 71 ust. 3, art. 73 ust. 2, art. 75 ust. 4 pkt 4, art. 79 ust. 3 pkt 9.

Zdecydowano także o uchyleniu art. 21, który nakłada na operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego albo operatora systemu dystrybucyjnego gazowego – obowiązek przekazywania Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) w terminie 14 dni informacji dotyczących wytwórców energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacji lub wytwórców biogazu rolniczego przyłączonych do sieci, odłączonych od sieci lub zmianie ich danych. Propozycja ma na celu zmniejszenie obciążeń sprawozdawczych nałożonych na operatorów. Jednocześnie uzupełniono zakres półrocznych sprawozdań przekazywanych Dyrektorowi Generalnemu KOWR przez tych operatorów na podstawie art. 22 ustawy.

Proponuję się także dodanie przepisu precyzującego, że na potrzeby ustawy OZE, w tym stosowania preferencji przewidzianych dla spółdzielni energetycznych, członkiem spółdzielni energetycznej może być podmiot posiadający umowę o przyłączenie do sieci. Zgodnie z ustawą z dnia 26 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2020 r. poz. 275, z późn. zm.), członkiem spółdzielni może być osoba fizyczna, niezależnie od posiadania umowy o przyłączenie do sieci własnej instalacji. Rozwiązania zawarte w ustawie nie mają na celu zmiany zasad tworzenia spółdzielni, ale jedynie doprecyzowują sposób ustalania członków spółdzielni energetycznej na potrzeby ustawy.

Kolejnym obszarem zmian jest przedłużenie maksymalnego okresu:

- 1) obowiązywania mechanizmu rozliczeń „opustu” w ramach systemu prosumenckiego;
- 2) obowiązku zakupu niewykorzystanej energii elektrycznej przez mikroinstalacje OZE działające poza systemem prosumenckim;
- 3) obowiązku zakupu niewykorzystanej energii elektrycznej po stałej cenie albo prawa do dopłaty do ceny rynkowej energii elektrycznej w ramach systemów FIT oraz FIP;
- 4) obowiązku zakupu energii elektrycznej po stałej cenie albo prawa do dopłaty do ceny rynkowej energii elektrycznej w ramach systemu aukcyjnego

- do dnia 30 czerwca 2047 r., który jest zbieżny z maksymalnym terminem udzielenia pomocy publicznej, tj. do 31 grudnia 2027 r. Termin 30 czerwca 2047 r. obejmuje również okres niezbędny inwestorowi do spełnienia zobowiązania, o którym mowa w art. 79 ust. 3 pkt 8 lit. a ustawy, tj. sprzedaży energii elektrycznej po raz pierwszy w ramach systemu aukcyjnego, w terminie 42 miesiące od dnia zamknięcia sesji aukcji.

Należy przy tym wyjaśnić, iż przedłużenie możliwości udzielenia pomocy publicznej w ramach mechanizmów określonych w pkt 3 i 4 liczy się nie maksymalnym terminem realizacji zawartego w nim obowiązku, a maksymalnym terminem udzielenia pomocy publicznej. Termin ten został określony w art. 92 ust. 1 i 5 ustawy. Stąd zgodnie z projektowaną zmianą maksymalny termin udzielenia pomocy publicznej w ramach systemu aukcyjnego oraz systemów FIT i FIP z dnia „30 czerwca 2021 r.” przedłuża się do dnia „31 grudnia 2027 r.”, czyli o 6 i pół roku. Zaprezentowane przedłużenie, jakkolwiek zgodne z zasadami przedłużenia okresu obowiązywania lub rozszerzenia zakresu istniejących programów przewidzianymi w Komunikacie Komisji - Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (Dz.U. C 200 z 28.06.2014, str. 1—55), wymaga przeprowadzenia dodatkowych działań. Warunkiem możliwości zastosowania ww. przepisów jest uzyskanie pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję

Europejską, że zmiany w tych przepisach nie stanowią nowej pomocy publicznej. Projekt w projektowanych przepisach przewiduje regulację zawieszającą stosowanie ww. zmienianych przepisów – do dnia wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym. Ponadto zdecydowano się na określenie daty 31 grudnia 2027 r. biorąc pod uwagę konieczność spełnienia i zachowania unijnej warunkowości podstawowej przez cały okres trwania perspektywy finansowej 2021-2027 w polityce spójności.

Spełnienie warunków wstępnych dla perspektywy 2021-2027 w obszarze OZE, warunkujące możliwość finansowania inwestycji OZE ze środków UE, jest zależne od spełnienia m.in. warunku podstawowego dotyczącego efektywnej promocji wykorzystania energii odnawialnej w różnych sektorach i w całej UE (2.3 „Effective promotion of the use of renewable energy across sectors and across the EU”). Aktualnie zaprogramowany system wsparcia aukcyjnego, oparty na przepisach ustawy został przewidziany do 31 grudnia 2021 r. (zgodnie z czasem obowiązywania regulacji UE dot. pomocy publicznej stanowiących podstawę do udzielenia wsparcia oraz decyzją Komisji Europejskiej z dnia 17 grudnia 2020 roku, SA.59015, C(2020)9318 final). Do tego czasu unijny warunek 2.3 można uznać za spełniony. Należy podkreślić jednak, że możliwość udzielania wsparcia zależy od spełnienia unijnego warunku przez cały okres trwania perspektywy finansowej.

Przedłużono także o dodatkowe 2 lata możliwość uzyskania pomocy operacyjnej – wyłącznie w systemach FIT oraz FIP dla instalacji MEW i biogazowych o mocy nieprzekraczającej 1 MW, które korzystały z systemu zielonych certyfikatów przez minimum 5 lat. W rezultacie, okres wsparcia dla tych instalacji wyniósłby nie dłużej niż 17 lat. Zmiana taka jest zgodna z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) i nie wymagałyby notyfikacji Komisji Europejskiej, a podległa jedynie zgłoszeniu.

W wyniku proponowanej zmiany ponad 400 elektrowni wodnych oraz około 80 instalacji produkujących biogaz składowiskowy (BGS) i innych biogazowni, o mocy zainstalowanej do 1 MW, dla których upłynął lub w bieżącym roku i kolejnych latach upływa 15-letni okres wsparcia utrzyma prawo do uzyskiwania pomocy operacyjnej – i w związku z tym oddalone zostanie ryzyko, że zasadnicza część instalacji MEW i biogazowych zakończy działalność w związku z brakiem wsparcia. Zakłada się, że w tym czasie uchwalony i notyfikowany byłby docelowy system wsparcia kontynuacyjnego (operacyjnego) w postaci premii gwarantowanej dla wszystkich instalacji OZE, dla których upłynął okres wsparcia, a których koszty operacyjne uniemożliwiają funkcjonowanie w oparciu o rynkowe, hurtowe ceny energii.

W konsekwencji zaproponowano w art. 12 przepis przejściowy pozwalający zastosować przepisy o przedłużeniu wsparcia o 2 lata w stosunku do wytwórców w MEW i w biogazowniach, którzy już posiadają zaświadczenie o możliwości sprzedaży energii w systemie FIT oraz FIP (bez potrzeby wydawania nowych zaświadczeń przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej Prezesem URE).

Dodatkowo w celu realizacji deklaracji władz polskich wyrażonej w piśmie do Komisji Europejskiej w sprawie monitoringu programu SA.43697 (2019/MX), wprowadzona została w

art. 79 regulacja, która wykluczy z uczestniczenia w programie pomocowym przedsiębiorstw, na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy (tzw. zasada Deggendorf).

Ponadto w celu wyeliminowania problemów sprzedawców zobowiązanych z dotrzymaniem terminu na złożenie wniosku o pokrycie ujemnego salda, co wynika z doświadczeń Zarządcy Rozliczeń S.A., wprowadzono 15 dniowy okres dla operatora sieci dystrybucyjnej do przekazania sprzedawcy zobowiązanemu danych z urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych stanowiących podstawę do złożenia wniosku. W konsekwencji wydłużono, do 15 dni, termin na złożenie wniosku o pokrycie ujemnego salda przez sprzedawcę zobowiązanego. Jeżeli termin na przekazanie danych pomiarowych sprzedawcy przez operatora sieci dystrybucyjnej miałby upływać po 10 dniach po zakończeniu miesiąca, to należy odpowiednio wydłużyć termin dla sprzedawców na złożenie wniosku o ujemne saldo, który obecnie również upływa z końcem 10. dnia po zakończeniu miesiąca, tak aby sprzedawcy faktycznie mieli możliwość weryfikacji i przetworzenia tych danych. Z dotychczasowych doświadczeń Zarządcy Rozliczeń S.A. wynika, że dotrzymanie terminu 10 dnia miesiąca w przypadku wnioskodawców bywa trudne.

W związku z długim okresem wsparcia (15 lat) możliwość rozliczania dodatniego salda do końca okresu wsparcia rodzi ryzyko, że saldo to nie zostanie zwrócone, np. w przypadku, gdy na koniec okresu wsparcia beneficjent wsparcia ogłosi upadłość i zostanie zlikwidowany.

Dlatego też proponuje się skrócić okres kompensacji dodatniego salda do trzech lat z terminem zwrotu do 30 czerwca czwartego roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy zwrot. Powyższe rozwiązanie będzie korzystne zarówno z punktu widzenia zarządzaniem systemem – w przypadku pojawienia się dodatniego salda w całym okresie nie trzeba będzie czekać do jego zakończenia (15 lat), jak i z punktu widzenia beneficjentów systemu i instytucji finansowych – nie będą oni potrzebowali zabezpieczać środków na wypadek wystąpienia dodatniego salda na koniec okresu wsparcia. Zaproponowane rozwiązanie wprowadzi większą przejrzystość i pewność funkcjonowania podmiotów biorących udział w systemie wsparcia z uwagi na rozliczenie salda w okresie trzyletnim, a tym samym brak konieczności jednokrotnego całościowego rozliczenia 15 lat funkcjonowania w systemie.

Z praktyki Prezesa URE wynika, że przed wydaniem postanowienia w przedmiocie udzielenia zgody na przejście praw i obowiązków wynikających z wygranej aukcji, konieczne jest dostarczenie zaktualizowanej gwarancji bankowej wydanej na rzecz nabywcy instalacji. W związku z powyższym proponuje się zmianę art. 83a ust. 2 ustawy.

Jednocześnie w celu uporządkowania i jednoznacznego określenia w ramach przepisów o rozliczaniu ujemnego salda ograniczenia ilości energii stanowiącej podstawę wsparcia do ilości określonej w ramach oferty aukcyjnej wprowadza się w art. 93 ust. 14.

Utrzymanie bieżącego tempa rozwoju projektów energetyki odnawialnej, zwłaszcza fotowoltaicznych i wiatrowych, wymaga utrzymania jasnych, stabilnych ram polityki państwa w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii. Powyższe stanowiło czynnik niezbędny do dążenia do osiągnięcia celu OZE 2020, a także dla osiągnięcia do 2030 r. udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto między 21% a 23%, postulowanego w opublikowanym w grudniu 2019 r. Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu. Wspomniany dokument prognozuje niezbędne nakłady inwestycyjne na moce wytwórcze energii elektrycznej w latach

2021-2030 na poziomie 17,6 mld EUR'2016, z czego blisko 75% stanowią mają nakłady na źródła wiatrowe i fotowoltaiczne.

Aukcyjny system wsparcia należy ocenić jako efektywny kosztowo z punktu widzenia interesu państwa i ciężarów ponoszonych przez odbiorców energii. W wyniku rosnącej konkurencyjności cenowej technologii wiatru na lądzie i fotowoltaiki, stale obniża się wartość udzielanej w ramach aukcji pomocy publicznej, stanowiącej różnicę pomiędzy wartością energii elektrycznej zakontraktowanej w drodze aukcji, a rynkową wartością energii elektrycznej w 15-letnim okresie wsparcia.

W przypadku technologii wiatrowej z dużym prawdopodobieństwem można zakładać, że przy obecnych prognozach cen energii, do budżetu Zarządcy Rozliczeń S.A. zwrócona zostanie część zysku z wybudowanych instalacji. Tym bardziej w przypadku dalszego spadku cen energii wytwarzanej w wietrze na lądzie i panelach fotowoltaicznych, system aukcyjny służyć będzie zabezpieczeniu oczekiwanego w systemie poziomu inwestycji w nowe moce wytwórcze, bez istotnych kosztów dla budżetu państwa. Przedłużenie systemu aukcyjnego pozwoli na ciągłość korzystania ze sprawdzonego i znanego interesariuszom rozwiązania.

W nowelizowanej ustawie zajęto się także zagadnieniem określania długoterminowego harmonogramu udzielania wytwórcom OZE wsparcia obejmującego jako punkt odniesienia pięć kolejnych lat. Cel ten osiągnięto przez wprowadzenie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego ilości i wartości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które mogą zostać sprzedane w drodze aukcji w latach kalendarzowych 2022–2027. Ilość i wartość nie będą mogły zostać zmniejszone. Powyższe tworzy przewidywalne, minimalne poziomy rozwoju sektora OZE w następnych latach w ramach wydłużenia okresu obowiązywania systemu aukcyjnego dla wytwórców energii z OZE i ma na celu zapewnienia stabilnej perspektywy inwestycyjnej.

Pozostałe zmiany w art. 1 projektu służą uporządkowaniu treści obowiązujących przepisów, jak również mają na celu doprecyzowanie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568) Dlatego też m.in. w:

- 1) art. 70b w ust. 3 zmodyfikowano bądź wprowadzono nowe elementy, których celem jest uzupełnienie i doprecyzowanie, w zgodzie z przepisami unijnymi, kwestii dotyczących m.in. zapewnienia, że przedsiębiorstwo biorące udział w aukcji nie znajduje się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, jak również nie ciąży na nim obowiązek zwrotu otrzymanej pomocy wynikający z decyzji Komisji Europejskiej. W ust. 12a ustawy zaproponowano nowe brzmienie mające na celu prawidłowe określenie przepisów dotyczących przypadku zabezpieczenia ustanowionego zgodnie z art. 70b ust. 6 w przypadku przekroczenia maksymalnych terminów na wytworzenie po raz pierwszy energii elektrycznej lub pierwszej sprzedaży, przez objęcie przepisem wytwórców, którzy uzyskali przedłużenie terminu, o którym mowa w art. 70ba ust. 1 ustawy;
- 2) art. 70ba w ust. 2:

- a) w pkt 2 ustawy uzupełniono wniosek, o którym mowa art. 70ba, o określenie okresu o jaki przedłużany jest okres, o którym mowa w art. 70b ust. 4 pkt 1 lit. c, co doprowadzi do ujednoczenia elementów wniosku z zakresem postanowienia Prezesa URE, które dotyczyć ma zarówno przedłużeniu terminu spełnienia zobowiązania, o którym mowa w art. 70b ust. 4 pkt 1 lit. d, jak i okresu, o którym mowa w art. 70b ust. 4 pkt 1 lit. c,
 - b) dodano wymóg dołączenia do wniosku zaktualizowanego oświadczenia, o którym mowa w art. 70b ust. 4 pkt 1 lit. c, co stanowi konsekwencję zmiany w pkt 2 i wnioskowania o wydłużenie okresu, którego to oświadczenie dotyczy;
- 3) art. 72 uchyla m.in. uchyla się ust. 2-4 w związku z wprowadzeniem długoterminowego harmonogramu udzielania wytwórcom OZE wsparcia;
 - 4) art. 79 w ust. 3 nadano nowe brzmienia oświadczeń wytwórcy, zgodne z przepisami unijnymi, które zastępują te złożone uprzednio;
 - 5) art. 81 ust. 11 i 12 uzupełniono zmiany wprowadzone uprzednio, a z których wynika, że umowy o przyłączenie i harmonogramy ich realizacji powinny być dostosowywane w przypadkach, gdy termin określony w art. 7 ust. 2a pkt 1 z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, z późn. zm.), upływa przed końcem terminu określonego w art. 79 ust. 3 pkt 8 ustawy z uwzględnieniem ewentualnego przedłużenia tego terminu na podstawie art. 70ba ust. 1 albo art. 79a ust. 1 ustawy. Zmiany oprócz uwzględnienia przedłużenia terminów, obejmują również wprowadzenie możliwości dostosowania harmonogramu realizacji umowy o przyłączenie. Powyższe zabezpieczy sytuację podmiotów, których umowy o przyłączenie mogłyby wygasnąć pomimo wydłużenia terminów w związku z sytuacją kryzysową wywołaną epidemią COVID-19;
 - 6) w art. 83a nadano nowe brzmienie ust. 2 w zakresie oświadczenia nabywcy w zakresie przekazywania praw i obowiązków oraz kwestii związanych z gwarancjami bakowymi, jeśli zostały ustanowione dla danej instalacji;
 - 7) art. 92 w ust. 1 oraz w ust. 5 nadano nowe brzmienie w konsekwencji zmian dotyczących wydłużenia terminów obowiązywania systemu aukcyjnego oraz pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej przedłużenia aukcyjnego systemu wsparcia do dnia 30 grudnia 2021 r. oraz zmianami dotyczącymi nowej definicji małych instalacji. W ust. 6a ustawy zaproponowano nowe brzmienie mające na celu jednoznaczne sformułowanie przepisu, zgodnie z którym przepisów ust. 1-6 nie stosuje się zarówno w przypadku wytwórców, którzy nie wypełnią zobowiązania z art. 79 ust. 3 pkt 8, jak i wytwórców, którzy uzyskali przedłużenie terminu zgodnie z art. 79a ust. 1 i nie wypełnili zobowiązania w ramach przedłużonego terminu.

Projektodawca zdecydował także o ponownym wprowadzeniu do systemu prawnego współczynnika korygującego 0,5 dla świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w instalacji, o której mowa w art. 44 ust. 8, z wyłączeniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego – do dnia 31 grudnia 2025 r. Celem zaproponowanego rozwiązania jest kontynuowanie sprawdzonych i skutecznych instrumentów, które pozwalają na zmniejszenie podaży świadectw pochodzenia i działanie na rzecz mniejszego zainteresowania tymi technologiami, co skutkuje obniżeniem ich

atrakcyjności. Celem projektodawcy jest zatem utrzymanie dotychczasowej regulacji i niższej opłacalności instalacji wykorzystujących ww. technologie spalania i nierozwijanie najmniej efektywnych projektów w zakresie spalania wielopaliwowego. Takie rozwiązanie podyktowane było, co pozostaje nadal aktualne, znacznie niższymi nakładami inwestycyjnymi na dostosowanie instalacji już istniejących i często zamortyzowanych do technologii spalania wielopaliwowego. Tym samym spalanie wielopaliwowe stanowić będzie technologię uzupełniającą mix energetyczny OZE.

W związku z przedłużeniem funkcjonowania systemu aukcyjnego oraz realizacją zadań wynikających z obsługi systemów FIT i FIP, zdecydowano się także na zmianę art. 220 ust. 1 ustawy, co wynika z potrzeby zagwarantowania ciągłości finansowania zadań kontynuowanych przez Prezesa URE. Pierwotny limit wydatków związanych z realizacją zadań Prezesa URE przewidzianych ustawą określony został na lata 2015-2024, przy czym w latach 2021-2024 limit ten obejmował kwotę 100 000 zł, zarezerwowaną na czynności o charakterze technicznym.

Tymczasem, dla prawidłowej realizacji zadań określonych nowelizowanymi przepisami ustawy, które przewidują m.in. przedłużenie funkcjonowania aukcyjnego systemu wsparcia do roku 2047, niezbędne jest zabezpieczenie środków na utrzymanie zatrudnienia na poziomie co najmniej 40 etatów przez okres co najmniej do 2039 roku (art. 83-92 ustawy), przy czym wobec brzmienia art. 83 ust. 2 ustawy, w odpowiednim zakresie także po tej dacie. Finansowanie w okresie 10 kolejnych lat przedstawiono poniżej. W świetle postanowień projektowanej nowelizacji w latach 2020-2030 Prezes URE nadal będzie bowiem kontynuował zadania w zakresie obsługi systemu aukcyjnego, polegające w szczególności na:

- prowadzeniu procesu prekwalfikacji, wieńczzonego wydaniem zaświadczeń uprawniających do udziału w aukcji,
- analizie deklaracji aukcyjnych,
- przygotowaniu, przeprowadzaniu oraz rozstrzygnięciu od kilku do kilkunastu sesji aukcji rocznie,
- bieżącej obsłudze administracyjnej wytwórców, którzy złożyli zwycięskie oferty aukcyjne.

Wyniki dotychczasowych aukcji oraz liczba potencjalnych projektów, które będą mogły uczestniczyć w aukcjach planowanych do przeprowadzenia w latach 2021-2027 pozwala przyjąć, że realizacja powyższych zadań będzie wiązała się z obsługą kilku tysięcy podmiotów oraz instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym z koniecznością kontynuowania weryfikacji spełnienia przez wytwórców obowiązków aukcyjnych m.in. w zakresie dochowania terminu na rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej oraz - podlegających badaniu w trzyletnich okresach rozliczeniowych – wolumenów energii zadeklarowanych w ofertach (art. 83 ust. 1 i 2 ustawy).

Prezes URE będzie również kontynuował realizację szeregu obowiązków kontrolnych dotyczących weryfikacji poziomu wsparcia uzyskiwanego przez indywidualnych wytwórców (art. 84-89 ustawy). Kontrola ta ma charakter złożony i już w aktualnym stanie prawnym przeprowadzana jest wielopłaszczyznowo, tj. w szczególności w zakresie wpływu udzielonej pomocy inwestycyjnej na stałą cenę zakupu energii elektrycznej, ustalenia przez wytwórcę prawidłowego poziomu ceny skorygowanej, realizacji zobowiązania aukcyjnego zgodnie z

treścią oferty, a także wymagań odnośnie parametrów zwycięskiej instalacji OZE, w tym daty produkcji wchodzących w jej skład urządzeń służących do wytwarzania i przetwarzania energii elektrycznej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości niezbędne będzie podejmowanie adekwatnych działań władczych, przez wydawanie odpowiednio:

- postanowień o braku możliwości zakwalifikowania kwestionowanej ilości energii elektrycznej jako energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, lub
- decyzji o obowiązku zwrotu operatorowi rozliczeń energii odnawialnej pomocy uzyskanej w drodze aukcji, lub
- decyzji ustalających prawidłową cenę skorygowaną i określających jednocześnie kwotę wsparcia wraz z odsetkami, która podlega zwrotowi do operatora rozliczeń energii odnawialnej).

Ponadto, w ramach obsługi aukcyjnego systemu wsparcia kontynuowane będą, realizowane cyklicznie, zadania w zakresie gromadzenia i analizy sprawozdań wytwórców, których instalacje wygrały aukcje oraz wymierzania kar pieniężnych w przypadku naruszenia przez te podmioty obowiązków sprawozdawczych.

Należy podkreślić, iż projekcja zapotrzebowania kadrowego dokonana w ramach konstruowania projektu ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. wersja 6.2 z istoty rzeczy nie uwzględniała zadań Prezesa URE, które zostały wprowadzone do przepisów ustawy w okresie późniejszym, tj. w szczególności w latach 2016-2019, a nade wszystko nie przewidywała przedłużenia funkcjonowania aukcyjnego systemu wsparcia.

Mając na uwadze powyższe, konieczne jest wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych, gwarantujących zabezpieczenie wydatków niezbędnych do utrzymania 40 etatów, dedykowanych wyłącznej obsłudze systemów wsparcia przewidzianych ustawą.

Art. 2 projektu wprowadza w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne zmiany porządkujące związane z wyłączeniem obowiązku koncesyjnego dla biogazowni rolniczych, w tym pracujących w kogeneracji.

Zmiana w art. 3 projektu dotycząca ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, z późn. zm.), jest odpowiedzią na pojawiające się bariery, które utrudniają dalszy rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce. Do kwestii kluczowych, dostrzeganych w powyższym zakresie, którą potwierdzają liczne głosy przedstawicieli branży OZE oraz partnerów społecznych zainteresowanych partycypacją w przedmiotowym sektorze, zaliczyć należy regulacje związane z planowaniem przestrzennym. Jedną z nich jest przepis art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który wskazuje, że *„jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie”*. Mając na uwadze powyższe należy zatem stwierdzić, że regulacja ta uniemożliwia posadowienie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW bez odpowiedniego uwzględnienia w studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego danej gminy, a co za tym idzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które mogą być sporządzane dla tej gminy lub jej mniejszych obszarów. Jednocześnie trzeba podkreślić, że procedury zmian studium, jak i planów zagospodarowania przestrzennego są długotrwałe i kosztowne, co znacząco przedłuża proces inwestycyjny. Wyrażając pełne zrozumienie dla potrzeby racjonalnego planowania i gospodarowania przestrzennego, a także kierując się troską o dynamiczny rozwój energetyki odnawialnej w Polsce, zauważono negatywny wpływ przedmiotowej regulacji na inwestycje w odnawialne źródła energii cechujące się najbardziej przyjaznym wpływem na środowisko, lokalną społeczność oraz gospodarkę przestrzenną. Mając na uwadze powyższe, zaproponowano możliwość podniesienia przedmiotowej granicy 100 kW dla wybranych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, które nie będzie skutkowało negatywnymi konsekwencjami dla planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce.

Celem przedmiotowej interwencji regulacyjnej jest zatem podniesienie przedmiotowej granicy 100 kW, zawartej w art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do 500 kW dla urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej, z wyłączeniem:

- 1) wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klasy V i VI i nieużytkach, w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052);
- 2) urządzeń innych niż wolnostojące.

Propozycja wyłącza ww. ograniczenie dla urządzeń innych niż wolnostojące, do których zaliczają się między innymi najpopularniejsze urządzenia nadachowe ale również droższe i bardziej zaawansowane technologicznie urządzenia fotowoltaiczne zintegrowane z budynkiem (BIPV). Konsekwentnie do zaproponowanych zmian, celem uniknięcia niejasności interpretacyjnych, wprowadzono w art. 2 pkt 21 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne, definicję urządzeń innych niż wolnostojące określając, że są to urządzenia techniczne zamontowane na budynkach.

Zaproponowane zmiany stanowią istotny czynnik powodujący ożywienie gospodarcze, który wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym oraz przedsiębiorców, stanowiąc istotne rozwiązania w szczególności dla wytwórców energii z OZE oraz całej branży działającej na rzecz rozwoju instalacji OZE.

Jednocześnie ww. rozwiązania staną się skutecznym elementem procesu wychodzenia z kryzysu gospodarczego, związanego z pandemią COVID-19, w którym znaczną rolę przypisuje się rozwojowi energetyki odnawialnej. Z kolei rozwój gospodarczy i aktywizacja lokalnych społeczności mogą przyczynić się do wzrostu gospodarczego i zwiększenia dochodów do budżetu państwa z tytułu nowych inwestycji. Co więcej, w perspektywie rosnących cen energii elektrycznej, stymulacja rozwoju odnawialnych źródeł energii przyczyni się do stabilizacji, bądź nawet obniżania cen energii dla odbiorców końcowych. Zakontraktowane poziomy cenowe na podstawie ofert składanych w aukcjach OZE w latach 2018 i 2019, znajdują się bowiem na bardzo konkurencyjnym poziomie w stosunku do cen energii na rynku hurtowym. Dodatkowo intensyfikacja rozwoju

odnawialnych źródeł energii pozwoli na zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej z OZE, co stanowi ważny argument w perspektywie osiągnięcia celów w 2030 r.

Jednocześnie, w ocenie wnioskodawcy zaproponowana zmiana nie będzie skutkowałą negatywnymi konsekwencjami dla obszaru planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce. Podniesienie przedmiotowej granicy, wskazanej w art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, do 500 kW dotyczy małych instalacji odnawialnego źródła energii, o których mowa w art. 2 pkt 18 tej ustawy, z wyjątkiem wolnostojących instalacji wykorzystujących wyłącznie energię promieniowania słonecznego do wytwarzania energii elektrycznej. Instalacje fotowoltaiczne cechują się jednak neutralnym wpływem na środowisko naturalne, a także cieszą się największym zaufaniem obywateli spośród wszystkich rodzajów odnawialnych źródeł energii, o czym świadczy dynamiczny rozwój energetyki prosumenckiej. Z punktu widzenia gospodarki przestrzennej, instalacje fotowoltaiczne do 1 MW mocy zainstalowanej są neutralne, zaś w poszczególnych przypadkach mogą wpływać na nią dodatnio, zastępując stare systemy centralnego ogrzewania i wody użytkowej. Wykorzystanie tego typu urządzeń stanowi także alternatywę dla zagospodarowania terenów przemysłowych, pogórnich oraz słabej jakości gruntów rolnych, a także dachów wszelkich obiektów budowlanych m.in. w urządzeniach nadachowe oraz BIPV.

W art. 4 dokonano zmiany przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 2243), co ma na celu uniknięcie zarzutów dotyczących niezgodności z prawem Unii Europejskiej polegającej na faworyzowaniu określonych podmiotów przy zagospodarowywaniu nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Wydierżawianie tych nieruchomości spółkom, o których mowa w proponowanym przepisie, ułatwi realizację obowiązku utrzymania funkcjonalności obiektów infrastruktury krytycznej, w tym ograniczy wpływ potencjalnej awarii na bezpieczeństwo państwa i jego obywateli oraz podtrzyma sprawność funkcjonowania organów administracji publicznej, a także instytucji i przedsiębiorców.

Aby przyczynić się do realizacji postawionych celów unijnych w zakresie udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto, konieczne jest umożliwienie szybkiego dostępu do gruntów, na których będą realizowane takie inwestycje. Należy wskazać, że w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wchodzi 31 427 ha gruntów (w tym 1551,5 ha niezagospodarowanych i 29 875,5 ha znajdujących się w dzierżawie), które potencjalnie mogą być wykorzystane przez ich zagospodarowanie dla potrzeb pozyskiwania OZE. Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie ma możliwości bezprzetargowego wydierżawienia tego typu działek spółkom kapitałowym prowadzącym działalność w zakresie produkcji energii odnawialnej. W oparciu o obecnie obowiązujące przepisy jedyną możliwością wydierżawienia tego typu gruntów jest zorganizowanie przetargu nieograniczonego, do którego może przystąpić każdy (zarówno osoba fizyczna jak i osoba prawna), zainteresowana ich wydierżawieniem na różne cele.

Należy stwierdzić, że przyjęcie zaproponowanego rozwiązania umożliwi spółkom kapitałowym, prowadzącym inwestycje w energię odnawialną, szybszą realizację

wyznaczonego Polsce celu polegającego na zwiększeniu produkcji energii odnawialnej, a także zapewni Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa możliwość realizacji jego zadań ustawowych w zakresie wsparcia działań na rzecz odnawialnych źródeł energii. Dochód pozyskany z dzierżawy gruntów pozwoli jednocześnie na skuteczną i efektywną realizację pozostałych zadań, spoczywających na Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa. Wymaga w tym miejscu zaznaczenia, iż aktualnie stawka rynkowa czynszu dzierżawnego uzyskiwanego za wydzierżawienie gruntów pod lokalizację farm fotowoltaicznych wynosi od 8 do 11 tys. zł za 1 ha. Mając na uwadze powyższe oraz pozostałe zadania nałożone na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w ramach ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1362, z późn. zm.), stwierdzić należy, że proponowane rozwiązanie jest optymalne, ponieważ:

- umożliwi Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa realizację zadań ustawowych związanych ze wspieraniem przez niego działań na rzecz OZE,
- umożliwi pozyskanie w dłuższej perspektywie (umowy dzierżawy będą mogły być zawierane nawet na 29 lat), środków finansowych na realizację zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,
- zapewni pozostanie gruntów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, które po zakończeniu okresu dzierżawy będą mogły być ponownie zagospodarowane.

Projekt przewiduje przepis przejściowy (art. 11 projektu) uwzględniający sytuację wytwórców, którzy uzyskali przedłużenie terminu, o którym mowa w art. 79a ust. 1 ustawy i z jego uwzględnieniem wypełnili zobowiązanie, o którym mowa w art. 79 ust. 3 pkt 8 ustawy. Zgodnie z projektowanymi regulacjami wnioski, o których mowa w art. 184c ust. 1 ustawy, do których dołączono opinię akredytowanej jednostki, o której mowa w art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, z późn. zm.), sporządzaną na podstawie badania przeprowadzonego dla danej instalacji, stwierdzającą zasadność uznania tej instalacji, za instalację, o której mowa w art. 77 ust. 5 pkt 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 8a, 9a lub 10a ustawy, w tym datę pierwszego wytworzenia energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, w przypadku wytwórcy, który wypełnił zobowiązanie, o którym mowa w art. 79 ust. 3 pkt 8 ustawy, albo wypełnił to zobowiązanie z uwzględnieniem przedłużenia terminu, o którym mowa w art. 79a ust. 1 ustawy, uznaje się za ważne złożone.

Ponadto projekt przewiduje w art. 12 przepis przejściowy pozwalający zastosowanie przepisów o wydłużeniu wsparcia o 2 lata w stosunku do wytwórców MEW i BGS, projektowanych w art. 1, którzy już posiadają zaświadczenie o możliwości sprzedaży energii w systemie FIT oraz FIP, co pozwoli uniknąć konieczności wydawania nowych zaświadczeń przez Prezesa URE.

W art. 13 określono, że przepisy art. 70a-70f zmienianej ustawy o odnawialnych źródłach energii stosuje się do instalacji, dla których okres zakupu energii po stałej cenie lub okres, w którym przysługuje prawo do pokrycia ujemnego salda zakończył się przed wejściem w życie przepisów ustawy nowelizowanej. Jednocześnie wskazano przepisy umożliwiające wytwórcom zamierzających sprzedać niewykorzystaną energię elektryczną złożenie deklaracji

w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, o zamiarze jej sprzedaży po stałej cenie zakupu określonej w nowelizowanych przepisach ustawy.

W art. 14 określono okres przejściowy do dnia 30 czerwca 2021 r., w którym wytwórca biogazu rolniczego może wykorzystywać wskazane w przepisie odpady, bez konieczności wskazywania kodu odpadów wraz z dodatkowym oznaczeniem, potwierdzających, iż są to odpady pochodzące z oczyszczalni z rozdziałem ścieków przemysłowych od innych rodzajów ścieków i osadów.

Przepisy przejściowe zawarto także w art. 15 dla przedsiębiorców składających oświadczenie o nieznajdowaniu się w trudnej sytuacji celem uzyskania stosownego wsparcia.

Ponadto doprecyzowano zakres przepisów obowiązujących przy udzielaniu pomocy dla instalacji hybrydowych.

Regulacja nie wywiera wpływu na zmniejszenie dochodów budżetu państwa, ponieważ zgodnie z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, przedsiębiorstwa energetyczne wytwarzające energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy instalacji odnawialnego źródła energii nieprzekraczającej 5 MW są zwolnione z opłaty koncesyjnej w zakresie wytwarzania energii w tej instalacji.

W zakresie wpływu regulacji na funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw wyjaśnienia wymaga, iż prezentowane rozwiązania legislacyjne wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym, branży oraz oczekiwaniom lokalnych przedsiębiorców, które kierowane były do administracji rządowej. Powyższy wniosek wynika z faktu istnienia obecnie niewspółmiernie skomplikowanych obciążeń związanych z prowadzeniem działalności regulowanej dla podmiotów o bardzo zbliżonej skali działalności. Obowiązek uzyskania wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji istnieje dla instalacji o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW i mniejszej niż 500 kW, a obowiązek uzyskania koncesji od mocy zainstalowanej 500 kW i powyżej. Projektowana regulacja ma na celu zniesienie obowiązku uzyskiwania koncesji dla instalacji OZE o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW. Powyższe spowoduje utrzymanie spójności np. z zasadniczym podziałem w systemie aukcyjnym określonym w art. 73 ust. 3 ustawy. Jednocześnie w ocenie wnioskodawcy, niniejsza inicjatywa nie zwiększa ryzyka dla systemu elektroenergetycznego związanego z podniesieniem progu obowiązku posiadania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w instalacji OZE z 0,5 MW nie większej niż 1 MW.

Wprowadzenie powyższych ułatwień dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wpisuje się w działania łagodzenia skutków wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemicznego.

Projekt wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 37 w zakresie dodawanego art. 184i i zmiany dotyczącej energii wytworzonej w dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego za którą przysługuje świadectwo pochodzenia skorygowane współczynnikiem 0,5, który wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2021 r.

Projekt jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej w obszarze pomocy państwa w kontekście systemu aukcyjnego.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu

funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie podlega obowiązkowi uzyskania opinii organów i instytucji Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego, o którym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).